

Το ολοήμερο σχολείο ως υποστηρικτικός θεσμός της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης

Γούπος Θεόδωρος, Σχολικός Σύμβουλος, Διευθυντής Σπουδών Π.Ε. του ΥΠΕΠΘ,
Μήνας Αθανάσιος, Εκπ/κός Προϊστάμενος του Δ' τμήματος της Δ/σης Σπουδών
Π.Ε. του ΥΠΕΠΘ

1. Εισαγωγή

Στο εκπαιδευτικό μας σύστημα, πέραν του κανονικού προγράμματος, εφαρμόζονται πρόσθετα σχολικά προγράμματα, όπως αυτά της Διαπολιτισμικής Εκπ/σης.

Σκοπός της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης είναι η ένταξη των Παλιννοστούντων και Αλλοδαπών μαθητών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και στην ελληνική κοινωνία γενικότερα, εξασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες μάθησης και κοινωνικής ένταξης για όλους τους μαθητές με προώθηση και ενίσχυση εκείνων των μορφών εκπαιδευτικής παρέμβασης που δεν επιτρέπουν διαχωρισμό των μαθητών, ειδικά περιβάλλοντα και διακριτική μεταχείριση αλλά θεωρούν αυτονόητη την αρχή του ενιαίου σχολείου, τόσο σε επίπεδο σχολικής μονάδας, όσο και σε επίπεδο τάξεων και τμημάτων.

Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής μεταναστών αποβλέπει στη δημιουργία των προϋποθέσεων εκείνων που θα διασφαλίσουν την ομαλή σχολική και κοινωνική ένταξη παιδιών τα οποία ανήκουν στις ομάδες των παλιννοστούντων ομογενών και αλλοδαπών. Είναι ανάγκη λοιπόν το σημερινό σχολείο να εμβαθύνει σε τρόπους συνεργασίας και αποδοχής αφού η ποιότητα συνεργασίας των πολιτών σε μια πολιτισμένη κοινωνία εξαρτάται από τον τρόπο και την ποιότητα της συνεργασίας στο σχολείο.

Οι σύγχρονες κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες, αποτέλεσμα των ανακατατάξεων στο διεθνές πολιτικό σκηνικό και των συνακόλουθων μαζικών μετακινήσεων πληθυσμιακών ομάδων, καθώς και η ανάπτυξη των τεχνολογικών και επικοινωνιακών δυνατοτήτων, έκαναν επιτακτική την αναπροσαρμογή των εκπαιδευτικών συστημάτων και των «εθνικών» προγραμμάτων σπουδών σε προγράμματα στα οποία γίνεται ολοένα και περισσότερο διακριτή η εμφάνιση των πολιτισμικών «άλλων» στις εκφάνσεις της εκπαίδευσης.

Στην ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, μέχρι το 1980, η εκπαιδευτική πολιτική για τις εθνοπολιτισμικά διαφοροποιημένες ομάδες απουσιάζει. Εφαρμόζεται και λειτουργεί το αφομοιωτικό μοντέλο, το οποίο στοχεύει στην ομοιογενοποίηση του πληθυσμού και την αποσιώπηση της ύπαρξης πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων. (Σολομών Ι., Μακρυνιώτη Δ., 2001:598 και Patrick J.J. 1986). Μετά τη μαζική εισροή παλιννοστούντων και αλλοδαπών, κατά τη δεκαετία 1975 – 85, θεσπίστηκαν τα σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (Νόμος 2413/96) αφενός, και οι τάξεις υποδοχής και τα Φροντιστηριακά Τμήματα, αφετέρου (Υπουργική Απόφαση Φ10/20/Γ1/708/7-9-1999, ΦΕΚ 1789 τ.β' 28-9-1999, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ίδρυση και λειτουργία Τάξεων Υποδοχής και Φροντιστηριακών Τμημάτων). Με τις ρυθμίσεις αυτές επιχειρήθηκε η κάλυψη των αιτημάτων που έθετε η νέα πολυπολιτισμική πραγματικότητα για την εκπαίδευση.

2. Θεσμοί Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Η εκπαιδευτική πολιτική εκφράστηκε με:

1. α. Τα σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και
2. β. Τις Τάξεις Υποδοχής (Τ.Υ.) και τα Φροντιστηριακά Τμήματα (Φ.Τ.).

Τα σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, οι Τάξεις Υποδοχής και τα Φροντιστηριακά Τμήματα αποτελούν τους ειδικούς θεσμούς με τους οποίους το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα επιχειρεί τα τελευταία χρόνια να απαντήσει στα

αιτήματα που θέτει η νέα πολυπολιτισμική πραγματικότητα με τις όποιες ιδιαιτερότητές της.

Προκειμένου η εκπαίδευση παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών να γίνει περισσότερο αποτελεσματική – ενεργητική, ώστε οι μαθητές αυτοί να ενταχθούν ομαλά και ισόρροπα στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Αγωγής διαμορφώνεται ένα ευέλικτο σχήμα θεσμικής και διδακτικής παρέμβασης, το οποίο επιτρέπει στο Σύλλογο Διδασκόντων κάθε σχολικής μονάδας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης αφού σταθμίσει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών αυτών και τις δυνατότητες της σχολικής μονάδας να επιλέξει εκείνο το σχήμα που μπορεί να λειτουργήσει ουσιαστικά και αποδοτικά. Το θεσμικό σχήμα έχει αυτή τη μορφή:

1. α. Τάξη Υποδοχής I
2. β. Τάξη Υποδοχής II
3. γ. Φροντιστηριακά Τμήματα

Τα τελευταία χρόνια και το Ολοήμερο Σχολείο λειτουργεί ως υποστηρικτικός θεσμός της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

Το Ολοήμερο Σχολείο είναι ένας καινοτόμος θεσμός που με το εμπλουτισμένο του πρόγραμμα και την ποικιλία των δραστηριοτήτων που προσφέρει, δίνει περισσότερες δυνατότητες για πολιτισμική επικοινωνία και αμοιβαία γνωριμία των παιδιών μεταξύ τους. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η καλύτερη συνεργασία, ο αμοιβαίος σεβασμός και η αποδοχή των σημερινών μαθητών και των αυριανών πολιτών, με διαφορετική πολιτισμική ταυτότητα.

2.1. Σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Τα Σχολεία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης - 13 σχολικές μονάδες σε σύνολο 5.763 – είχαν αρχικό στόχο την προετοιμασία των μαθητών για ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, αν και πολύ μικρό ποσοστό μαθητών φοιτούν σ' αυτά. Συγκεκριμένα φοιτούν 715 μαθητές σε σύνολο 67.149 παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών, ποσοστό 1,06%. Παρά τον αρχικό στόχο, ο «κλειστός» χαρακτήρας των σχολείων αυτών οδήγησε στον εντονότερο διαχωρισμό των γλωσσικά και πολιτισμικά διαφοροποιημένων μαθητών.

2.2. Οι Τάξεις Υποδοχής

Οι Τάξεις Υποδοχής σχεδιάστηκαν με σκοπό να μην αποκόπτονται οι αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές από το ενιαίο σχολικό περιβάλλον. Το πρόγραμμά τους δεν διαχωρίζεται από το ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου. Στις τάξεις υποδοχής (I) εφαρμόζεται εντατικό πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας για μαθητές που πρόκειται να ενταχθούν στο ελληνικό σύστημα, ενώ φοίτηση διαρκεί ένα έτος. Στις τάξεις υποδοχής (II) εφαρμόζεται, μέσα στις κανονικές τάξεις, μικτό πρόγραμμα εσωτερικής και εξωτερικής γλωσσολογικής και μαθησιακής υποστήριξης των μαθητών που έχουν ενταχθεί σ' αυτές.

Στον πίνακα 1 φαίνονται οι Τάξεις Υποδοχής που λειτούργησαν τα τελευταία χρόνια καθώς και ο αριθμός παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών που φοίτησαν σ' αυτές.

A/A	Σχολικά έτη	Τάξεις Υποδοχής	Παλιν/στούντες	Αλλοδαποί	Σύνολο
1	2001 - 02	490	1104	2999	4103
2	2002 - 03	558	1812	6153	8045
3	2003 - 04	347	3916	1137	5051
4	2004 - 05	427	5159	1217	6376
5	2005 - 06	322	815	3622	4437

Πηγή: Δ/νση Σπουδών Π.Ε., ΥΠ.Ε.Π.Θ., 2006

2.3. Τα Φροντιστηριακά Τμήματα

Στα Φροντιστηριακά τμήματα εντάσσονται παλινοστούντες και αλλοδαποί μαθητές, που είτε φοίτησαν είτε όχι σε τάξεις υποδοχής, αντιμετωπίζουν περαιτέρω γλωσσικές δυσκολίες. Η λειτουργία αυτών των τμημάτων πραγματοποιείται εκτός του σχολικού ωραρίου.

Στον πίνακα 2 φαίνονται τα Φροντιστηριακά Τμήματα που λειτούργησαν τα τελευταία χρόνια καθώς και ο αριθμός παλινοστούντων και αλλοδαπών μαθητών που φοίτησαν σ' αυτά.

A/A	Σχολικά Έτη	Φροντιστηριακά Τμήματα	Παλιν/στούντες	Αλλοδαποί	Σύνολο
3	2001 - 2002	490	1014	2999	4103
4	2002 - 2003	373	593	2159	2752
5	2003 - 2004	264	1302	561	1862
6	2004 - 2005	186	1072	259	1335
7	2005 - 2006	147	128	846	974

Πηγή: Δ/ση Σπουδών Π.Ε., ΥΠ.Ε.Π.Θ., 2006

2.4. Το Ολοήμερο Σχολείο ως υποστηρικτικός θεσμός της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

Η λειτουργία του θεσμού του Ολοήμερου Σχολείου, συνδέεται με την αναγνώριση από την Πολιτεία των σύγχρονων παιδαγωγικών και κοινωνικών αναγκών, γι' αυτό η λειτουργία του θεσμού είναι μια καινοτόμος δράση, για μια κοινωνία που συνεχώς εξελίσσεται και μεταβάλλεται συνδεδεμένη με τη διεθνή πραγματικότητα. Για το λόγο αυτό η φιλοσοφία του δεν προσπαθεί απλά να «καλύψει» ή να «θεραπεύσει» κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες, αλλά να καταστήσει το σχολείο σε ένα χώρο ευχάριστος και ενδιαφέρουσας μάθησης για όλους τους μαθητές, από όπου κι αν προέρχονται, ενισχύοντας τις μαθησιακές τους δυνατότητες και προσπαθώντας να αμβλύνει την κάθε είδους ετερότητα.

Από τη λειτουργία του Ολοήμερου Σχολείου ωφελούνται ιδιαίτερα οι «μη ευνοημένοι» μαθητές, δηλαδή οι μαθητές με κοινωνικές, πολιτισμικές, μαθησιακές, οικονομικές ή άλλες αδυναμίες. Οι μαθητές αυτοί έχουν την ευκαιρία να δεχτούν αντισταθμιστική αγωγή και να διαφοροποιήσουν, στο μέτρο του δυνατού, τους αρνητικούς προσδιορισμούς στο ξεκίνημα της ακαδημαϊκής τους πορείας.

Το Ολοήμερο Σχολείο:

- Αναβαθμίζει την ποιότητα της εκπαίδευσης
- Αμβλύνει τις κοινωνικές ανισότητες
- Παρέχει ασφαλές εκπαιδευτικό περιβάλλον
- Αξιοποιεί παιδαγωγικά τον ελεύθερο χρόνο
- Προσφέρει νέες εκπαιδευτικές δραστηριότητες
- Παρέχει υποστηρικτική βοήθεια, ιδιαίτερα στους μη προνομιούχους μαθητές.
- Προσφέρει δυνατότητες για εμπειρίες και βιώματα κοινωνικοποίησης
- Ενισχύει μέσω των προγραμμάτων την πολιτιστική παιδεία των μαθητών
- Διευκολύνει τους εργαζόμενους γονείς
- Προσφέρει εργασία σε μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών

3. Η υποστήριξη των αλλοδαπών και παλιννοστούτων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα το Σχολικό Έτος 2005 – 2006

Στον πίνακα 3 φαίνεται ανά διεύθυνση εκπαίδευσης ο συνολικός αριθμός των Σχολείων, ο αριθμός των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων, ο συνολικός αριθμός των μαθητών, ο αριθμός των μαθητών που φοιτούν στο πρόγραμμα του Ολοήμερου Σχολείου, καθώς και ο αριθμός των παλιννοστούτων και αλλοδαπών μαθητών που φοιτούν στο πρόγραμμα του Ολοήμερου Σχολείου.

Πίνακας 3: Συνολικός αριθμός μαθητών Ολοήμερων Σχολείων, και αριθμός Αλλοδαπών και Παλιννοστούτων μαθητών.

A/A/	Δ/ΝΣΗ Π.Ε.	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΛΟΗΜΕΡΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΣΧ. ΕΤΟΣ 2005 - 2006	ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΦΟΙΤΟΥΝ ΣΤΑ ΟΛΟΗΜΕΡΑ ΤΜΗΜΑΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ & ΠΑΛΙΝ/ΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΠΟΥ ΦΟΙΤΟΥΝ ΣΤΑ ΟΛΟΗΜΕΡΑ ΤΜΗΜΑΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
1	Α΄ ΑΘΗΝΩΝ	278	241	44.865	17.303	5.258	30,3
2	Β΄ ΑΘΗΝΩΝ	135	127	25.881	8.446	1.121	13,2
3	Γ΄ ΑΘΗΝΩΝ	134	130	28.085	6.857	1.185	17,2
4	Δ΄ ΑΘΗΝΩΝ	124	117	24.271	7.049	1.056	14,9
5	ΠΕΙΡΑΙΑ	196	161	27.120	8.159	1.607	19,6
6	ΑΝ. ΑΤΤΙΚΗΣ	134	117	23.436	5.988	1.360	22,7
7	ΔΥΤ.ΑΤΤΙΚΗΣ	59	45	10.837	1.742	260	14,9
8	ΑΙΤΩΛ/ΝΙΑΣ	202	100	13.610	2.118	169	7,9
9	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	70	43	5.680	883	259	29,3
10	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	65	45	4.707	919	121	13
11	ΑΡΤΑΣ	74	31	3.758	575	71	12,3
12	ΑΧΑΪΑΣ	208	115	18.891	3.197	426	13,3
13	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	82	48	6.877	1.375	232	16,8
14	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	36	12	1.641	217	27	12,4
15	ΔΡΑΜΑΣ	51	40	6.422	1.216	102	8,3
16	ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ	114	88	15.066	2.594	453	17,4
17	ΕΒΡΟΥ	80	54	7.645	1.287	104	8
18	ΕΥΒΟΙΑΣ	165	108	12.627	2.684	377	14
19	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	31	12	857	207	6	2,8
20	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	25	21	2.849	532	134	25,1
21	ΗΛΕΙΑΣ	154	35	9.245	963	147	15,2
22	ΗΜΑΘΙΑΣ	81	73	9.541	2.046	267	13
23	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	210	108	19.770	4.134	407	9,8
24	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	32	25	2.546	493	111	22,5
25	Α΄ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	153	116	28.439	7.886	1.169	14,8
26	Β΄ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	194	163	34.804	9.407	1.351	14,3
27	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	128	78	8.136	1.396	198	14,1
28	ΚΑΒΑΛΑΣ	73	50	8.486	984	136	13,8
29	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	124	79	6.023	1.431	118	8,2
30	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	47	31	3.147	695	34	4,8
31	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	63	54	6.574	1.439	235	16,3
32	ΚΕΦΑΛ/ΝΙΑΣ	21	14	2.328	340	77	22,6
33	ΚΙΛΚΙΣ	57	42	4.614	1.165	181	15,5
34	ΚΟΖΑΝΗΣ	89	57	10.050	1.402	116	8,2
35	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	88	75	8.325	1.590	385	24,2
36	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	89	52	13.891	1.069	215	20,1
37	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	85	40	4.738	878	197	22,4
38	ΛΑΡΙΣΑΣ	175	67	16.352	2.512	324	12,8

39	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	51	34	4.801	949	190	20
40	ΛΕΣΒΟΥ	86	74	6.434	1.590	191	12
41	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	15	12	1.249	337	67	19,8
42	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	120	76	11.881	2.255	305	13,5
43	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	98	66	8.315	1.887	335	17,7
44	ΞΑΝΘΗΣ	51	33	5.196	1.087	101	9,2
45	ΠΕΛΛΑΣ	123	86	9.395	2.406	203	8,4
46	ΠΙΕΡΙΑΣ	74	57	8.302	1.354	173	12,7
47	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	52	39	3.417	615	135	21,9
48	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	69	45	5.247	1.418	176	12,4
49	ΡΟΔΟΠΗΣ	47	21	3.319	510	99	19,4
50	ΣΑΜΟΥ	47	22	2.494	434	42	9,6
51	ΣΕΡΡΩΝ	117	102	9.813	2.068	159	7,6
52	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	142	86	7.810	1.954	151	7,7
53	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	89	54	8.642	1.131	235	20,7
54	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	70	43	3.418	1.194	83	6,9
55	ΦΩΚΙΔΑΣ	42	20	1.781	312	91	9,1
56	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	66	60	6.326	1.522	389	25,5
57	ΧΑΝΙΩΝ	90	75	9.855	2.504	397	15,8
58	ΧΙΟΥ	34	24	3.061	413	62	15
59	ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ		57	6.787	1.519	0	
	ΣΥΝΟΛΑ	5.609	3.900	609.677	140.610	23.580	

4. Διαπιστώσεις από τη λειτουργία του Ολοήμερου Σχολείου ως υποστηρικτικού θεσμού της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης

1. Το Ολοήμερο Σχολείο με το εμπλουτισμένο του πρόγραμμα και την ποικιλία των δραστηριοτήτων που προσφέρει, δίνει περισσότερες δυνατότητες για πολιτισμική επικοινωνία και αμοιβαία γνωριμία των παιδιών μεταξύ τους. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η καλύτερη συνεργασία, ο αμοιβαίος σεβασμός και η αποδοχή μεταξύ των σημερινών μαθητών και των αυριανών πολιτών με διαφορετική πολιτισμική ταυτότητα.

2. 23.580 αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές φοιτούν και παρακολουθούν το Ολοήμερο Πρόγραμμα σε σύνολο 67.149 ήτοι ποσοστό 35,1% πράγμα που υποδηλώνει την Αντισταθμιστική Αγωγή που προσφέρει το Ολοήμερο Σχολείο.

Το ποσοστό των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών που παρακολουθούν το Ολοήμερο Πρόγραμμα είναι σημαντικά μεγαλύτερο από το γενικό σύνολο των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών των σχολείων, που είναι 10,26% στα Δημοτικά Σχολεία και φτάνει στο 16,7%. Αυτό σημαίνει ότι εγγράφονται και παρακολουθούν το Ολοήμερο Πρόγραμμα κατ' αναλογία περισσότεροι αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές.

3. Οι περιοχές που παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά φοίτησης αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών στο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο είναι:

- η Α' Αθήνας με 30,3%
- η Αργολίδα με 29,3%
- η Φωκίδα με 29,1%
- η Χαλκιδική με 25,5%
- η Ζάκυνθος με 25,1%

4. Οι περιοχές που παρουσιάζουν τα μικρότερα ποσοστά φοίτησης αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών στο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο είναι:

- η Ευρυτανία με 2,8%
- η Καστοριά με 4,8%
- η Φλώρινα με 6,9%
- οι Σέρρες με 7,6%
- η Ξάνθη με 9,2%

Τα παραπάνω αποτελέσματα, που υποδεικνύουν έμμεσα και την συγκέντρωση και εγκατάσταση των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μεταναστών σε μεγάλα αστικά κέντρα ή σε περιοχές με ευκαιρίες δουλειάς (αγροτικός και τουριστικός τομέας) και όχι στις απομακρυσμένες από αυτά και παραμεθόριες περιοχές, μπορούν να ερμηνευτούν με βάση το δεδομένο ότι, ο πληθυσμός αυτός αποτελεί ένα μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού της χώρας και κυρίως στον τομέα των αγροτικών και τουριστικών υπηρεσιών. Όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του Ολοήμερου Σχολείου, διαπιστώνεται ότι επιτυγχάνεται ένας από τους βασικότερους, αυτός της παροχής κοινωνικής μέριμνας στην οικογένεια και αναδεικνύεται το σχολείο και ως κοινωνικός θεσμός.

5. Η λειτουργία του Ολοήμερου Σχολείου έχει αναπτύξει και διευρύνει τις σχέσεις συνεργασίας και αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών κι έχει ως αποτέλεσμα την εδραίωση του κοινωνικού χαρακτήρα του.

5. Συμπεράσματα

Το Ολοήμερο Σχολείο ως καινοτόμος θεσμός απαντά με επιτυχία στις σύγχρονες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες.

Χα ρ α κ τ η ρ ι σ τ ι κ ά τ ο υ Ο λ ο ή μ ε ρ ο υ Π ρ ο γ ρ ά μ μ α τ ο ς π ο υ εξυπηρετούν τους στόχους της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης είναι:

1. Η πολύωρη παραμονή των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον συμβάλλει σε μεγαλύτερο βαθμό στην ανάπτυξη της συνεργασίας τους και της αλληλοκατανόησης.

2. Ο εμπλουτισμός του προγράμματος με νέες σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας και καινοτόμα προγράμματα δράσης, όπως προαναφέρθηκαν, συμβάλλει στην εμπλοκή στην πραγματοποίησή τους και των αλλόγλωσσων μαθητών, οι οποίοι μέσα στα περιορισμένα χρονικά όρια λειτουργίας του κλασσικού προγράμματος έχουν λιγότερο χρόνο έκφρασης και ανάπτυξης δημιουργικών δραστηριοτήτων.

3. Εμπλοκή των γονέων. Η εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του ολοήμερου σχολείου προϋποθέτει την συμμετοχή και τη συνεργασία όλων των φορέων της σχολικής κοινότητας και προπαντός των γονέων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την εξοικείωση των γονέων που έχουν πολιτισμικές ιδιαιτερότητες με τη σχολική κοινότητα και κατ' επέκταση την καλύτερη ενσωμάτωσή τους στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Το ολοήμερο σχολείο αποτελεί έμμεσα ένα είδος «αγωγής γονέων» με θετικά αποτελέσματα τόσο για τους ίδιους τους γονείς όσο και για τους μαθητές.

4. Οικονομικό όφελος, κυρίως για τις οικονομικά ασθενέστερες οικογένειες, και κυρίως των αλλοδαπών και παλιννοστούντων γονέων με την παροχή δραστηριοτήτων (Ξένες Γλώσσες, Αθλητισμός, Θεατρική Αγωγή) τις οποίες εναλλακτικά θα αναζητούσαν στην ιδιωτική εκπαιδευτική αγορά.

Συνοψίζοντας υπογραμμίζουμε ότι το Ολοήμερο Σχολείο με το διευρυμένο ωράριο λειτουργίας του, τις αναβαθμισμένες συνθήκες υλικοτεχνικής υποδομής, το εμπλουτισμένο πρόγραμμα σπουδών με δραστηριότητες κοινωνικού και πολιτιστικού περιεχομένου, αλλά και τη μαζικότητα του μαθητικού πληθυσμού που φοιτά σ' αυτό, αποτελεί ισχυρό μέσο προώθησης των στόχων της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

Βιβλιογραφία

Γκότοβος Αθ., (2002), Εκπαίδευση και Ετερότητα, Ζητήματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Αθήνα, Μεταίχιμο

Σολομών Ι., & Μακρυνιώτη Δ., (2001), Πρότυπα και «χρήσεις» του Πολιτισμού στην εκπαίδευση: Προς μία παιδαγωγική της διαφοράς; Στο Πάκος Θ., (επιμ.), Κοινωνία των 2/3, Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Patrick J.J.,(1986), Immigration in the Curriculum, Social Education, March, p. 172.

ΚΕΔΑ – Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Φυλλάδιο για το Πρόγραμμα σχολικής και κοινωνικής ένταξης των Παλινοστούντων και Αλλοδαπών μαθητών.

Νόμος 2413/96, Η ελληνική παιδεία στο εξωτερικό, η διαπολιτισμική εκπαίδευση και άλλες διατάξεις.

Υπουργική Απόφαση Φ10/20/Γ1/708/7-9-1999, ΦΕΚ 1789 τ. β΄ 28-9-1999, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ίδρυση και λειτουργία Τάξεων Υποδοχής και Φροντιστηριακών Τμημάτων

Γούπος Θ., Μήνας Αθ., «Η σημερινή κατάσταση του Ολοήμερου Σχολείου», στο εισηγήσεις στα Κεντρικά Επιμορφωτικά Σεμινάρια Στελεχών της Εκπαίδευσης, επιμ. Γούπος Θ., Μήνας Αθ., Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Απρίλιος 2006.